

**KAHRAMANMARAŞ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**

Tarih Yazan Çocuklar

- Tarih yazan çocuklar sınıf okumaları
- Sınıf ortamında öğrencilere tarihi şahsiyetlerin filmlerinin izlettirilmesi
- Kahramanlara mektup yazılması ve "Mümtaz Şahsiyetler" temalı kahramanların resim / fotoğraf sergisinin düzenlenmesi / resim yapma yarışması düzenlenmesi
- Çatı sınıf draması
- Kapı giydirmeleri yapılması koridorların ve sınıf panolarının tarihi şahsiyetlerin afişleriyle süslenmesi
- Öğrenci ve veliler için tarihi kahramanlar, yazar ve şairlerle ilgili konferans , panel düzenlenmesi
- Tarih yazan çocuklar sahnede
- Şiir dinletisi / şöleni düzenlenmesi

**MAARİFİN
İZİNDE**

Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü
AR-GE Birimi Çatı Projesidir.

PROJE ADI	TARİH YAZAN ÇOCUKLAR PROJESİ
BAŞVURU SAHİBİ	KAHRAMANMARAŞ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
PROJENİN TÜRÜ	Tarih/Kültür/Sanat/Edebiyat

1. PROJE ÖZETİ

1.1.Projenin Süresi	2024-2025 Eğitim -Öğretim Yılı
1.2.Başlangıç/Bitiş Tarihi	15/10/2024 - 01/09/2025
1.3.Projenin Ana Fikri (Proje Özeti)	<p>Proje; öğrenim çağında olan çocuklarımıza tarihimizi, tarihi kahramanlarımızın yazar ve şairlerimizin hayat hikayelerini okuyarak, yazarak, izleyerek, canlandırarak öğrenip kendi hayatlarında gerçek kahramanları rol model almalarını sağlayacaktır.</p> <p>Öğrenciler; yaşlarına uygun kitapları okuyarak kurtuluş kahramanlarının hayat hikâyelerini öğrenecek; onların hayat hikâyelerini konu edinen filmler izleyecek; sınıflarda kahraman canlandırmaları yapacak; düzenlenen mektup yazma, resim yapma yarışmaları ve sergi açma gibi birbirinden farklı ve akılda kalıcı etkinliklerle küçük dimağlarına tarihimizin gerçek kahramanlarını yerleştireceklerdir.</p> <p>Geçmişini bilmeyen bir nesil geleceğini inşa edemez. Geçmişini tanıyan bir neslin geleceğini dört başı mamur bir hale getirmesi kesindir. Proje ile tarihini ve tarihinin kahramanlarını öğrenen ve bunları kendilerine örnek rol model alan bir neslin yetişmesi amaçlanmaktadır.</p>

1.4.Projenin Amaçları

Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçları doğrultusunda, Kahramanmaraş il genelindeki her kademedeki öğrencilerde;

Bütün ideolojilerin üstünde millî bir şahsiyet inşa edilmesi hedeflenirken ahlaklı, erdemli; milleti ve insanlık için iyi, doğru, faydalı ve güzel olanı yapmayı ideal edinmiş bireyler yetiştirilmesi esastır. Bu kapsamda;

1. Her seviyede öğrencilere yönelik yaşadığı bölgede toplum tarafından kabul görmüş ve değerler eğitimi açısından öğrencilere rol modeli olacak mümtaz şahsiyetleri tanıtmak,
2. Tarihe iz bırakmış kişileri tanınmalarına ve gerçek kahramanları kendilerine rol model almalarını sağlamak,
3. Öğrencilerimizin, değerlerimizi özümsemiş kahramanlarımızı tanıması ve rol model edinmesini sağlayarak daha nitelikli bir toplum oluşturmak,
4. Tarihi kahramanlarımızın öğrencilerimizin hayatlarında ilham kaynağı olmasını sağlamak,
5. Tarih şuuruna sahip, başarılı ve ahlaklı bir nesil yetiştirmek amaçlanmaktadır.

1.5.Projenin Gerekçeleri

Toplum olarak bizi bir araya getiren ortak payda, tarih sevgimiz ve bu sevgiyi paylaşma arzumuzdur. Bu doğrultuda geçmişi bilmek ve geleceğe yön vermek önemlidir.

" Tarih Yazan Çocuklar Projesi" ile Yedi Güzel Adam'ın ağabeyi: Nuri Pakdil, gül yetiştiren adam: Rasim Özdenören, Türk edebiyatının zarif şairi: Cahit Zarifoğlu, varoluşun hikmetini arayan kişi: Erdem Beyazıt, Mescid-i Aksa şairi: Mehmet Akif İnan, Alaeddin Özdenören, müessif bir yitim: Ali Kutlay, Necip Fazıl Kısakürek, Abdurrahim Karakoç, Bahaettin Karakoç, Karacaoğlan, Âşık Mahzunî, gibi millî ve manevi bir yön çizerek toplumu bilgilendirmiş kişilerin gelecek kuşaklara aktarılması sağlanacak, Abdal Halil Ağa, Şahap Kısakürek, Ali Sezai Efendi, Zeki Karakız, Arslan Toğuzata, Arslanbey, Çakmakçı Sait, Kılıç Ali, Emine Üzüm, Millî Nuri, Çuhadar Ali, Muallim Hayrullah, Rıdvan Hoca, Senem Ayşe, Sütçü İmam, Şehit Evliya, Yörük Selim, Zülkadirzâde Süleyman Bey gibi tarihi şahsiyetleri tanıyacaktır.

Ayrıca bu değerlerle ilgili drama ve canlandırma çalışmaları ile kök değerler öğrenciler ve öğretmenler tarafından önce kaleme alınacak, sonra sahnelenecek. Böylece öğrencilerin bu değerleri özümsemesi sağlanacaktır.

Bu proje; toplumda erdemli insan bilincinin geliştirilmesinde, toplumun kabul gördüğü ahlaki değerlerin aktarılmasında, toplumu ayakta tutan değerlerin benimsenmesinde ve kültürel mirasın aktarılmasında etkin bir rol oynayacaktır.

1.6.Projenin Yasal Dayanađı	<p>Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığının 14/08/2024 Tarih ve 53 Sayılı Genelgesi</p> <p>26/07/2014 Tarih ve 29072 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği,</p> <p>07/09/2013 Tarih ve 28758 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği,</p> <p>2004 Tarih ve 60 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Genelgesi,</p> <p>13/01/2005 Tarih ve 25699 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği,</p> <p>2005 Tarih ve 70 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Genelgesi,</p> <p>22/08/2001 Tarih ve 24501 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği,</p> <p>Kahramanmaraş İl Milli Eğitim Müdürlüğü 2024-2028 Stratejik Planı.</p>
1.7.Ortak(lar)	<p>İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri,</p> <p>Temel Eğitim ve Ortaöğretim Kurum Müdürlükleri,</p>
1.8.Hedef grup(lar)	<p>İl geneli okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri</p>
1.9.Nihai Faydalanıcılar	<p>Kahramanmaraş halkı</p>

1.10. Beklenen Çıktılar	<p>Proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerle Kahramanmaraş'ın kurtuluş kahramanları, Kahramanmaraşlı önemli şair ve yazarlar öğrencilerimize tanıtılacak, öğrencilerin değerlerimizi özümsemiş gerçek kahramanları örnek rol model almaları sağlanacaktır.</p> <p>Proje, öğrencilerimizin Kahramanmaraş ile ilgili kültürel birikimlerinin ve bilgi dağarcıklarının gelişimine katkı sağlayacaktır.</p> <p>Proje ile veli-okul iş birliği içerisinde öğrencilerimize okuma alışkanlığı kazandırılacak, uzun vadede erdemli, ahlaklı ve başarılı öğrenciler yetiştirilmesi sağlanacaktır.</p>
1.11. Başarı Göstergeleri	<ol style="list-style-type: none">1-Kitap okuyan öğrenci sayısı,2-Okunan kitap sayısı,3-Okullarda oynanan tiyatro sayısı,4-Okullarlada düzenlenen konferans, panel vb. sayısı5-Okullarada düzenlenen mektup yazma ,resim yapma yarışması ve katılan öğrenci sayısı6-Okullarda düzenlenen sergi sayısı7-Okullarda düzenlenen şiir dinletisi sayısı
1.12. Riskler ve Yönetimi	<ol style="list-style-type: none">1-Okunacak kitaplarının seçiminin sağlıklı yapılamaması,2- Okunacak kitaplarının temininde yaşanabilecek problemler,3- İl-İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul idarelerinin ve öğretmenlerin planlanan faaliyetlere yeterli düzeyde ilgi göstermemelerinden dolayı karşılaşılabilecek sorunlar,4- Bütçe oluşturmada yaşanabilecek sorunlar. <p>Risk Yönetimi: Muhtemel risklere İl Proje Yürütme Ekibi anında müdahale edilecektir.</p>
1.13. Projenin Uygulama Alanı	<p>İL: KAHRAMANMARAŞ</p> <p>İLÇELER: Afşin, Andırın, Çağlayancerit, Dulkadiroğlu, Ekinözü, Elbistan, Göksun, Nurhak, Onikişubat, Pazarcık, Türkoğlu</p> <p>OKUL/KURUM TÜRLERİ: Tüm Temel Eğitim ve Ortaöğretim Kurumları</p>

1.14. Proje Ortakları	Projedeki Görevi ve Sorumlulukları
1.14.1. İl Milli Eğitim Müdürlüğü (AR-GE Birimi)	<ul style="list-style-type: none">❖ Proje hazırlık çalışmalarının yapılması,❖ Projeye son şeklinin verilmesi, onaya hazırlanması,❖ Projenin onaya sunulması ve onayının alınması,❖ Projenin okullara duyurusunun yapılması,❖ Projenin okullarda uygulama sürecinin takip edilmesi❖ Yıl sonu değerlendirme raporunun hazırlanması,
1.14.2. İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri	<ul style="list-style-type: none">❖ Projenin okullarda sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde gerekli önlemleri almak,❖ Projenin uygulanmasını sağlamak ve takibini yapmak.
1.13.3. İlkokul, Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Müdürlükleri	<ul style="list-style-type: none">❖ Okul proje yürütme ekibini kurmak,❖ Projenin bütün faaliyetlerinin sınıf / okul genelinde uygulanmasını sağlamak❖ Proje faaliyetleri düzenlenirken İl milli eğitim Müdürlüğü Ar-Ge birimini haberdar etmek, davet etmek❖ Düzenlenen faaliyetlerin görsellerini okulun sosyal medya hesaplarında paylaşmak ve paylaşımlarda İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-ge biriminin sosyal medya adreslerini etiketlemek.

2. İLGİLİLİK

2.1 *Projeniz hedef bölge, kurum ve kişilerin ihtiyaçları ve sorunlarıyla ne kadar ilgili?*

Projenin hedef bölgesi Kahramanmaraş ilinin tüm ilçeleridir. Tarih, sayı ve ismi belirtilen yönetmeliklerde öğrencilerimizin okuma alışkanlığı kazanması ve sevmesi için çalışmalar yapılabileceği zikredilmektedir.

26/07/2014 Tarih ve 29072 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği,

07/09/2013 Tarih ve 28758 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği

13/01/2005 Tarih ve 25699 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği,

22/08/2001 Tarih ve 24501 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği.

2.2 *Bu proje sayesinde çözülecek problemler ve karşılanacak ihtiyaçlar nelerdir?*

Türkiye, kitap okumada dünyada 86. sıradadır. Ülke olarak günde ortalama 6 saat televizyon izleyip, 4 saat internete girerken kitap okumaya sadece 1 dakikamızı ayırabiliyoruz. Kitap genel ihtiyaç listesinde 235. sırada yer alıyor.

Projenin uygulanması sonucunda öğrencilerin kitap okuma oranının yükselmesi hedefinin gerçekleştirilerek hem ilimiz eğitiminin akademik başarısına hem de ülkemiz adına bu olumsuz göstergeleri olumluya çevirmeye katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

2.3 *Amaçlar ve öngörülen sonuçlar nelerdir?*

Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçları doğrultusunda, Kahramanmaraş il genelindeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul, ortaöğretim öğrencilerinin;

- Kitap okumaya olan ilgisini ve sevgisini artırmak,
- Kitap okumayı kalıcı davranış haline getirmek,
- Tarihi kahramanları tanımalarını ve kendilerine rol model edinmelerini sağlamak
- Öğrencilerin kültürel birikimlerinin ve bilgi dağarcıklarının gelişimine katkı sağlamak,
- Okuduğu kitaba göre öğrencinin anlama seviyesini görmesini sağlamak,
- Öğrencilerin uzun vadede başarısına katkı sağlamak.
- Öğretmenlerimizin okuma alışkanlıkları ile çevrelerine iyi bir model olmalarını sağlamak

3. YÖNTEM VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

3.1 Temel uygulama ortaklarınız kimler olacaktır, onlarla ilişkiniz ne kadar sürecektir ve onların projeye katılımı nasıl olacaktır?

Temel Eğitim ve Ortaöğretim Kurumları Müdürlükleri Projenin temel uygulama alanlarıdır.

Projemizde uygulayıcı konumunda bulunan İl-İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve Okul Müdürlüklerinin görevlerini titizlikle yerine getirmeleri ve öğrencilerin proje faaliyetlerine aktif katılımlarının sağlanması projenin başarısı için çok önemlidir.

3.2 Projenin sürdürülebilirliği nasıl sağlanacaktır?

Projenin sürdürülebilirliği;

a) Proje çıktılarının başarı göstergelerine bağlıdır.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından proje kapsamında bir sonraki eğitim – öğretim döneminde yapılacak uygulamalar planlanırken, proje çıktıları göz önüne alınacak, aksayan ve eksik yönler düzeltilecek, iyi uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.

Proje İl-ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul müdürlükleri ile birlikte 2024-2025 eğitim öğretim yılında sürdürülecektir.

4. PROJE EKİBİ

İl Proje Yürütme Ekibi

Adı Soyadı	Unvanı	Projedeki Görev ve Sorumlulukları
Erhan BAYDUR	İl Millî Eğitim Müdürü	Proje İl Yönetim Kurulu
Kemal KÖSEKUL	İl Millî Eğitim Şube Müdürü	
Eser TEMİZ	ASKE Birim Sorumlusu	
Fatih KAYNAR	Proje Koordinatörü	
Ersoy ZEYBEK	Üye	

5. PROJE TEMEL FAALİYET VE ÇALIŞMALARI

1- TARİH YAZAN ÇOCUKLAR SINIF OKUMALARI:

Milli Eğitim Bakanlığı kazanımlarına uygun olarak hazırlanan tarihi ve kültürel değerini yaşam öyküleri ile tasarlanan kitapların okullarımızdaki öğrencilerimize okutulması öğrencilerimizde tarih ve değer bilinci oluşturacaktır. Öğrenciler kitapları okuduktan sonra öğrendiği bilgileri pekiştirmek için tarihi kahramanlarla ilgili filmler izlettirilecektir.

Aşağıda Kahramanmaraş ile ilgili yazılmış bazı kitapların e-kitap bağlantı adresleri verilmiştir.

<https://www.onikisubat.bel.tr/PdfSayfa.aspx?id=228>

<https://www.onikisubat.bel.tr/PdfSayfa.aspx?id=229>

<https://www.onikisubat.bel.tr/PdfSayfa.aspx?id=230>

<https://www.onikisubat.bel.tr/PdfSayfa.aspx?id=241>

<https://www.onikisubat.bel.tr/PdfSayfa.aspx?id=241>

2- SINIF ORTAMINDA ÖĞRENCİLERE TARİHİ ŞAHSİYETLERİN FİMLERİNİN İZLETTİRİLMESİ

Öğrenciler tarihi kahramanlarla ilgili kitapları okuduktan sonra hayat hikayelerini öğrendiği kahramanların animasyon filmlerini izleyerek kendilerine sanal olmayan gerçek örnek kahramanlar oluşturmalarını sağlayacaktır..

3- KAHRAMANLARA MEKTUP YAZILMASI VE “MÜMTAZ ŞAHSİYETLER” TEMALİ KAHRAMANLARIN RESİM / FOTOĞRAF SERGİSİNİN DÜZENLENMESİ / RESİM YAPMA YARIŞMASI DÜZENLENMESİ

Çocukların bu süreçte edindikleri kazanımlar ile yazdıkları mektup, yaptıkları resim gibi görsel sanatlara uygun malzemeler ile planlanan okul sergileri aynı zamanda okul içi bir yarışma ile taçlandırılacaktır..

4- ÇAT KAPI SINIF DRAMASI:

Tarihi kahramanların sınıfta çocuklarla buluşmalarını sağlayan “Çat Kapı Drama” etkinliği, okunanların pekiştirilmesini sağlayan bir bölümdür ve çocukların drama ile tanışmasını sağlar. Bu kapsamda belirlenen öğrencilere tarihi kahramanların kostümleri giydirilerek sınıf içinde mini diyaloglarla canlandırmalar yapılacaktır. (Cahit Zarifoğlu-Sütçü İmam; Din Bahsi, N.F.Kısakürek-Tohum)

5- KAPI GİYDİRMELERİ YAPILMASI KORİDORLARIN ve SINIF PANOLARININ TARİHİ ŞAHSİYETLERİN AFİŞLERİYLE SÜSLENMESİ

Gizil öğrenme amacıyla okul kapıları ve duvarlarına yapılan giydirmeler ve sınıf panolarının afişlerle süslenmesi tarihi kahramanların gün içinde tekrara dayalı öğrenme ile akılda tutulmasını sağlayacaktır.

6- ÖĞRENCİ ve VELİLER İÇİN TARİHİ KAHRAMANLAR, YAZAR VE ŞAİRLERLE İLGİLİ KONFERANS, PANEL DÜZENLENMESİ

Milli Eğitim Bakanlığı kazanımlarına uygun olarak “Türk İslam Tarihinin Önde Gelen Tarihi Kahramanlarını” temalı yerel, ulusal ve uluslar arası tarihi şahsiyetleri konu alan okul konferanslarının düzenlenmesi hayat hikâyelerini okuyup, filmlerini izledikleri kahramanlar hakkındaki bilgilerin daha kalıcı olmasına ve öğrencilerin milli ve manevi değerlere bağlı karakter oluşturmalarına olumlu katkı sağlayacaktır.

7- TARİH YAZAN ÇOCUKLAR SAHNEDE

Türk-İslam medeniyetimizin binlerce yıllık serüvenine tarihi katkı sunan önemli isimlerle ilgili tiyatro metinleri oluşturulup öğretmenlerimiz rehberliğinde seçilen öğrencilerle provalar yaparak bu tiyatroların yıl sonunda okullarımızda sergilenmesi çocuklarımızın hayal dünyalarında gerçek kahramanları kendilerine örnek almalarını ve bu kahramanların örnek kişiliklerini özümsemelerini sağlayacaktır.

8- ŞİİR DİNLETİSİ / ŞÖLENİ DÜZENLENMESİ

Kahramanmaraşlı şairlerin şiirlerinin okutulması ve seçme şiirlerden şiir şölenleri düzenlenmesi öğrencilerin hayal dünyaların zenginleşmesine öğrencilerde estetik anlayışın gelişmesine katkı sağlayacaktır.

EKLER

EK-1

MUSTAFA YAZGAN

ZİNCİRLER KIRILIRKEN*

İTHAF

Maraş'ı ve Maraşlıları gönülden severim. Yirmi yılı aşan fikir ve mücadele hayatımda bu aziz toprağın vefakâr insanlarını eksilmeyen bir alâka ile yanımda buldum.

"Zincirler Kırılırken" isimli bu piyesimi aslında tek tek her Maraşlının aziz şahsına ve Maraş toprağının taş taş her zerresine ithaf etmem gerekirken, ben de bir vefa borcunu eda etmek niyetiyle, bu naçiz eserimi.

Merhum, Aziz ve muhterem üstadım

NECİP FAZIL KISAKÜREK' in ruhaniyetine ithaf ediyor, Allah'ın sonsuz rahmetine ve bir ömür boyu aşkıyla kavrulduğu "Gaye insan ve Ufuk Peygamber" Efendimizin (a.s.s.) şefaatine nâil olması dileğiyle en derin hasret, sevgi ve hürmetlerimi sunuyorum.

Mustafa YAZGAN

(Maraş'ta bir sokak. Sahnenin karşısında yerden 1,5 metre yükseklikle, taş örülü, oluklu, yalıklı bir çeşme. Çeşmenin solunda bir sütçü dükkânı. Önünde süt güğümleri. Dükkânın kapısı kapalı. Sahnenin sağ tarafında seyirciye yakın köşede bir açık hava kahvesinin bir köşesi. Kısa ayaklı masalar, peykeler, kürsüler, nargileler. Kahve ile çeşme arasından yol geçiyor.)

(Kahvenin hoparlöründen "Estergon Kalesi" türküsü çalınırken...)

— *Perde açılır* —

(Kahvede kısa ayaklı masalar etrafında, hasır kürsülere oturmuş, kahve içen, nargile fokurdatan orta yaşlı, şişman, zayıf, genç, ihtiyar 5–6 Maraşlı.)

KAHVEDEKİ MARAŞLILAR

ÖKKEŞ AĞA: (Elindeki uzun çubuğunu tüttürürken) Yani sen diyorsun ki, bu Maraş ismi eskilerden gelme öyle mi?

KARA ÖMER: Ben demiyorum edem. Hacı Nuri Bey'in evindeki toplantılarda konuşuldu. Ben de kafama katip gibi yazdım. Bizanslılar devrinde buraya Marasaion diyorlarmış.

ÖKKEŞ AĞA: Peh... Peh... Bizans devrine kadar gidiyor demek...

KARA ÖMER: Hâlid bin Velid Hazretleri 637 de buraları almış. Daha sonra Emevilerle, Bizanslılar arasında el değiştirip durmuş. Maraş kalesinin hisarını Emevî hükümdarı II. Mervan yaptırmış. Abbasiler devrinde de Maraş'ımız belli şehirlerden biri imiş. Harun er- Reşîd zamanında şimdiki "Hârunîye" kurulmuş.

ÖKKEŞ AĞA: Bak hele sen... Yahu müderris gibi konuşuyon...

KARA ÖMER: Bırak şimdi eğlenmeyi emmoğlu... Biz ne biliriz ki... Allah o ak saçlı, aksakallı, ak sarıklı hoca efendilerimizden razı olsun. Camide vaaz. Medresede ders. Gece toplantılarında gizli cihad teşkilatı için harıl harıl çalışıyorlar. Gece yok, gündüz yok. Durma dinlenme bilmezler. Biz de onlardan öğreniyoruz.

BİLAL: Dün gece ben de toplantılardan birinde idim. İngilizler sekiz ay burada kaldıktan sonra, yerini dün Fransızlara terk etti biliyorsunuz.

ÖKKEŞ AĞA: Dün Ekim'in 30'uydu. Kalemimi çıkar ve yanına yaz, tarih olsun: "1919 yılı 30 Ekim'inde Fransız gâvuru Maraş'a girdi." diye yaz.

* Uzunoluk Dergisi, Sayı: 1, 1986.

BİLAL: Haberler oldukça kötü ağalar. Bu Fransız gâvuru her nedense Ermeni çetelerini öz evladı gibi bağrına basıp şımartıyor.

ÖKKEŞ AĞA: (*Çubuğunu tüttürür*) Neden olacak? İt itin kuyruğunu bırakır mı be kardaşlar? İkisi de gâvur, ikisi de İslam'a dış biliyor, ikisi de kanımızı içmekten zevk alıyor. İkisi de "Devlet-i Âliye"nin düşmanı, işte ellerine bir fırsat geçti.

BİLAL: Köylerde katliam hazırlıkları varmış. Ermeniler köyleri basıp genç, ihtiyar, kadın, kız, çocuk demeden keseceklermiş. Şimdilerde kimlerin silahlı olduğunu gizli gizli istihbar edip, Fransız zaptiyelerine ihbar etme gayretine düşmüşler.

NEZİR EFENDİ: (*Nargilesini fokurdattıktan sonra*) Maraş içinde ne kadar seçkin ermeni ailesi varsa, kızlarıyla, karılarıyla Fransız işgal kumandanını tebrike gidiyorlarmış.

ÖKKEŞ AĞA: (*Çubuğunu tüttürür*) Gederler... Gederleer... Domuz eti yiye yiye domuzlaşan bu gâvurlar, karılarını, kızlarını kıskanmazlar ki... Hatta daha ileri ikramda bulunurlar Fransız kumandanına... (*Bu sırada sahnenin solundan giren Sütçü İmam, ağır ağır kahveye yaklaşıyor*).

(KAHVEDEKİ MARAŞLILAR - SÜTÇÜ İMAM - KAHVECİ)

SÜTÇÜ İMAM: Esselâmü aleyküm ağalar!

KAHVEDEKİLER: (*Karışık olarak*) Ve aleykum es selâm ve rahmetullah ve be-rekâtüh... Hacı imam ehlen ve sehlen...

ÖKKEŞ AĞA: Hayrola... Bugün dükkânı açmada geç kaldın. Neye ola ki?

SÜTÇÜ İMAM: Dün gece Hatuniye semtindeki toplantı bir hayli uzun sürdü. Eve geç döndüm. Namazdan sonra uyuya kalmışım.

ÖKKEŞ AĞA: Olur bazan Hacı'm. Kul'uz. Gaflet de, hata da, günah da bizdedir.

SÜTÇÜ İMAM: Cenab-ı Allah'ın affına sığınırız kardaşlar. Doğru söyledin. Gaflet de, günah da, hata da bizdedir. Lakin gaflet içinde olacak günler değil haa! Bilesiniz! (*Dükkâna doğru yürür. Dükkânın kilidini açar.*)

ALİ: (*Kahvede yanında oturan Bekir'e seyircinin duyacağı şekilde sorar.*) Tanıyor musun bu zatı? Kim bu?

BEKİR: Bu mahâllenin imamıdır. Adına Sütçü imam derler. (*Eliyle önce sütçü dükkânını, sonra karşısındaki seyircileri işaret ederek*). Bu sütçü dükkânında sütçülük yaparak geçinir. Şu camide de imamlık yapıyor. Bütün Maraşlı sever onu. Kendine Hacı imam derler. Burada geniş bir hısım ve akraba çevresi vardır. Çok güzel Kur'an okur gariban.

SÜTÇÜ İMAM: (*Dükkânı açmış, kapı önünde ellerini açıp duaya durmuştur. Yüzü kapıya dönüktür. Aynı anda kahvedekiler de ellerini açmış duaya iştirak etmektedirler.*)

Ezübillâhi mineşşeytanirraciyim Bismillâhirrahmânirrahiym Allahümme innî es' elüke hayressabahî ve hayrel amelî ve hayrerrızkî... Rabbıyessir, velâ tüassir, Rabbi temmimbil hayr... Lâ ilahe illallahu vahdehu lâ şerike leh. Lehül mülk, velehül hamd, yuhyî ve yümiyt, ve hüve hayyün lâ yemût. Bıyedihil hayr ve hüve alâ külli şey'in kadiyr...

(*Dua bitince, elini yüzüne, sakalına sürer ve dükkâna girer.*) (*Kahvedekiler de ellerini yüzlerine sürerler.*)

ALİ: (*Ökkeş Ağa'ya*) Duymuşluğun var mı ağam, gelecek cuma gecesi, işgal kuvvetleri komutanı, Fransız askeri garnizonunda bir balo verecekmiş.

ÖKKEŞ AĞA: Duydum yığidim duydum. Bu balo dedikleri şey ziyafet mi oluyor?

ALİ: Hem ziyafet, hem içki ve iştret, hem de kadın-erkek koç katımı...

ÖKKEŞ AĞA: (*Bir kahkaha atar*) Bütün Ermenilerin haberi olsun haa! Haber verin ki, karılarını, kızlarını, Fransız subaylarına tebrik için getirsinler.

ALİ: Biz de haberi, bize yakın Ermenilerden aldık. Bu balo dedikleri irezillikte kucak kucağa birbirlerine sarılıp, dans ediyorlarmış gâvurlar. Ermeni Mıgırdıç'ın kızı var ya...

ÖKKEŞ AĞA: (*Çubuğunu tüttürür*) Şuu! Dilber dedikleri fahişe... Maraş toprağının yüzkarası...

ALİ: Mıgırdıç gâvuru, kızı ile beraber Fransız kumandanını ziyaret ve tebrike gitmiş. Kumandan kızı yanaklarından öpmüş. Çok güzel olduğunu söylemiş...

KARA ÖMER: (*Kızgın*) Eeee! Bunları ne diye söylersin şimdi burada hemşerim? Haaa?

ALİ: (*Mahcup ve terbiyeli*) Bağışla ağam! Bak sözlerimin sonunu dinle. Elin gâvuru ne işler çeviriyor anlarsın... (*Bu sırada tepsisinde demli çaylar olduğu hâlde, kahveci kapıdan içeri girer.*)

KAHVECİ: (*Neşeli*) Ağalar! Beyler! Canlar! Civanlar! Taze demli çaylar geldi! Şöyle buğulu sabah çayı! Çay değil, vişne şerbeti mübarek! Taaze demli çaylaaar! (*Çayları, masalara koyar, dağıtır ve gider*)

ÖKKEŞ AĞA: (*Kahveci çayları dağıtırken*) Girmeyin araya yahu! Anlatsın koç yiğidim! Boşa konuşmaz bizim gençler!

ALİ: Hay elini ayağımı öpeyim ağam. Haberi duydum duyalı içim içimi yiyor, işte bu...

SÜTÇÜ İMAM: (*Dükânından çıkar. Süt güğümünü ikişer ikişer dükkâna alır. Son iki güğümü içeri götürürken, kahvede konuşan Ali'yi duyar. Durur. Geri döner. Elindeki güğümleri yere bırakır. Ağır ağır kahveye yaklaşır.*)

ALİ: ... Bu Dilber denen Ermeni fahişesine, Fransız işgal kumandanı bir balo vermek ve kendisiyle yemek yeyip, dans etmek istediğini söyleyince...

KAHVEDEKİLER: (*Yer yer*) Eeee!..

ALİ: Soysuz karı, baloyu cuma gecesi vermesini, çünkü bu gecenin Müslümanlar için makbul ve kutsal bir gece olduğunu, onlara en güzel cezanın bu olacağını söylemiş. Fransız kumandanı, kızın ellerini öperek "Yeter ki siz isteyin ben emredebim." demiş.

KAHVEDEKİLER: (*Yer yer, karışık*) Vay köpek soylu kaltak! Şerefsiz Ermeni dölü! Vay anam vay! Maraş karalar bağlasın! Ak toprağımızda kara kara laflar bunlar! Bugünü görmektense ölmek daha iyiydi!

ÖKKEŞ AĞA: Eee... Sonra? Sonra yiğidim?

ALİ: Ermeni kızı nazlana nazlana, "Ben de sizinle baş başa kalıp, Fransa'dan uzaklarda oluşunuzu size unutturmayı ve bir Fransız kumandanı ile dans etmeyi, hayatımın unutulmaz şerefi sayarım. Fakaaat..." demiş. Maraş kalesindeki Türk Bayrağını göstererek "Bu Osmanlı Bayrağı, Maraş kalesinde dalgalandıkça, galip Fransız ve devletin Maraş'a hakim ve sahip olduğunu söyleyemem ve inanmam. Bu bayrak, kaleden indirilip, yerinde Fransız bayrağı dalgalanıncaya kadar, sizinle dans etmeyeceğim..." demiş ve diretmiş.

ÖKKEŞ AĞA: (*Kahvedekilere*) Ocağın alevi kızışıyor, beyler!

KARA ÖMER: (*Heyecanlı*) Ya da şöyle diyelim: Dağdan kopacak kaya, yerinden oynadı!

BİLAL: Bizde atasözü olarak buna "Arının inine çöp sokmak" derler.

ÖKKEŞ AĞA: Doğru söylersin oğul... Lakin çöp, değil çomak sokuldu gayrı.

(KAHVEDEKİ MARAŞLILAR -3 ERMENİ ASKERİ)

(Üç ermeni askeri yılışık, sarhoş bakışlı, mütecaviz ve küstah bir edayla içeri girerler.)

I. ERMENİ (Taron): Şimdi biraz daha fazla ümitle geleceğe bakabiliriz değil mi Ha-yık Mesrop?

II. ERMENİ (Mesrop): Evet, asırlarca bir sığıntı gibi bize bakan, bize düşman ve yabancı bir ülkenin ilkel insanları arasında yaşamaktan belki kurtulur, Ermenilerin içini bir ateş olup yakan "Büyük Ermenistan" devletine kavuşabiliriz diye ümid ediyorum.

I. ERMENİ (Taron): Bunca savaşlar ne için veriliyor? Yahudilerin ve bizim önümüzde bir dağ gibi engel vardı. Osmanlı belâsı... Yahudiler, Filistin'de, biz ise Türkiye'nin kuzeydoğusunda devletimizi kurmak istedikçe Osmanlı çıktı karşımıza... Eh! Amiral Calthorpe (Kaltorp)'a ne kadar şükranlarımızı sunsak azdır. Mondros Mütarekesi, Osmanlıyı dize getirdi.

II. ERMENİ (Mesrop): Bu, Amiral Calthorpe (Kaltorp)'un gerçek bir zaferidir şüphesiz. Şimdi anlaşma gereği Kafkasya ve İran'ın kuzeybatısındaki Türk kuvvetleri savaştan önceki yerlerine çekilirse...

I. ERMENİ (Taron): (*Çılgın bir heyecanla*) Kuruldu demektir. Büyük Hayastaaan! Hey! Kuruldu demektir!

III. ERMENİ (Vahan): Bu vahşi Müslümanlar arasında geçen günlerimiz, korkulu bir rüya gibi gelecek bize değil mi Hayık Taron?

I. ERMENİ (Taron): Gerçekten korkulu ve karanlık bir rüya yiğit Vahan.. Her tarafta yıkıntı, çöküntü, gerilik, her tarafta bezlere bürünmüş kadınlar, sakallı sakallı adamlar, sarıklı, cüppeli liliputlar...

II. ERMENİ (Mesrop): Ermeni kiliselerinin ufuklara yayılan çan seslerini susturup, yerine "Ezan" okuyan bir yığın ilkel insan... Kan, vahşet, zevksizlik...

(KAHVEDEKİ MARAŞLILAR- 3 ERMENİ ASKERİ- 3 ÇARŞAFLI KADIN-ÇOCUK)

(Kahvedekiler, sakın, mütevekkil, sabırlı bir edayla olanları seyretmektedirler. Sütçü İmam ağır ağır yolu geçip dükkânına girer. Bu sırada sahnenin sağ tarafından çarşafına bürünmüş üç kadın ağır ağır, ürkek adımlarla çeşmeye doğru yaklaşırlar. Yanlarında 12 yaşlarında sevimli bir çocuk yürümektedir. Annesinin elinden tutmuş olan yavrunun koltuğunun altında, büyükçe bir hamam bohçası sarıdır. Çarşafli kadınlardan birinin daha koltuğunda hamam bohçası olduğu, çarşafın altındaki dirsek kabarıklığından anlaşılmaktadır. Kadınlar yaklaşıırken, Ermeni askerlerin konuşmaları, kesiksiz devam etmektedir.)

II. ERMENİ (Mesrop): (Konuşurken, bir anda gelmekte olan Müslüman Türk kadınlarını görür. Konuşmasını kesiksiz devam ettirir.) İştee! İşte sözlerimin delelleriii! Şu manzaraya bakın! Tanrının en güzel yaratıkları olan kadınları bu ilkel Müslümanlar, örtüler içinde saklıyorlar! Neymiş efendim? Kutsal kitapları "örtünün" diyormuş.

I. ERMENİ (Taron) : (*Eliyle havada tasvir ederek*) Şu simsiyah çarşafı ve peçeleri, kuvvetli pençelerimle, şöyle tepeden tırnağa kadar yırtsam, eminim ki, Türk'ün en taze ve nefes kesen güzellikteki kadınlarını karşımda bulurum.

III. ERMENİ (Vahan): (*Vahşi bir kahkaha atar.*) Amiral Calthorpe (Kaltorp) Aga-memnon zırhlısında, köhnemiş Osmanlıya mütareke şartlarını imzalatırken, bu taze ve nefes kesen güzellikteki Türk kadınlarını hatırlamış olsaydı, Mondros mütarekesine mutlaka bir madde koyar ve senin kuvvetli pençelerinle bu çarşafı yırtmana müsaade ederdi.

(3 Müslüman hanımı, çeşme önünde durup, çeşme başına geçer, beklerler.)

I. ERMENİ (Taron): Haydi şu çeşmeden biraz su içelim... (*3 Ermeni yılışık, sırnaşık, sarhoş bir edayla çeşmeye doğru yürürken 3 hanım ve çocuk, çeşmeye yakın yerden geçip yollarına devam etmek isterler.*)

II. ERMENİ (Mesrop): (*Birden yolunu değiştirir ve 3 Müslüman kadının önüne dikilir. Eliyle Taron'u göstererek*) Bu serseri delikanlı, sizin üstünüzdeki bu siyah örtüleri açmak ve Tanrının size bahsettiği güzellikleri seyretmek istiyor. Ona bu fırsatı vermeyin. Rüyalarımıza giren Ermeni kızlarından daha güzel olduğunuzu ben ona göstereyim...

(3 Müslüman kadını, anî bir duruştan sonra, korku ve ürkeklikle geri geri çekilirken)

ÇOCUK: (*Canhıraş bir feryatla*) Anaaa! Bunlar ermeni askerleri de mi? Bizim askerlerimizi namertçe öldüren bunlar de mi? Bize sataşmak isterler! (*3 hanım birbirine sokulur*) Dedem her zaman demez mi ki, "Örtü, Müslüman kadının bayrağı gibi kutsaldır. Ona düşman eli değmemelidir."

(II. Ermeni-Mesrop-hanımların peçelerine doğru hırsıyla atılırken, çocuk elindeki bohçayı annesine verir ve küçük bir arslan gibi (Mesrop)'un önüne dikilir. Aynı anda bütün kahvedekiler ayağa kalkmıştır.)

ÇOCUK: (Yaşının üstünde bir heybetle) Yaklaşma soysuz Ermeni! Anamın ve bacılarımın örtülerine el süremezsin! Defol! Yoluna git!

II. ERMENİ (Mesrop): Vay anam vay! Ananın çarşafını korumak sana mı düştü piç kuruşu!

(I. Ermeni-Taron-ve II. Ermeni-Vahan-sağdan ve soldan kadınları kuşatırken, üç Ermeni de saldırırlar. Aynı anda çocuk, Mesrop'un iki ayağı arasına bütün vücudunu atarak Mesrop'u bir anda yere yuvarlar, kahveden fırlayan Bilal, Ali, Bekir, hanımları kahvenin duldasına çekerek olay yerine koşuşurlar.)

(KAHVEDEKİLER- 3 ERMENİ ASKERİ-3 KADIN- ÇOCUK ve SÜTÇÜ İMAM)

SÜTÇÜ İMAM: (*Dükkândan korkunç bir nâra atarak, elinde revolveri olduğu hâlde dışarı fırlar.*) Bu Maraş toprağını, Ermeni ahırını mı sandınız bre soysuzlar! Yetti gayrı! Sizi bize sayıyla mı verdiler bre heey! (Aynı anda yere yuvarlanan Mesrop'un kalbine doğru silahını patlatır)

II. ERMENİ (Mesrop): (Korkunç bir çığlıkla! Aaaaahhh!.. Hayik Tarooooon!.. (*Yerde*

debelenmeğe başlar.)

SÜTÇÜ İMAM: *(İkinci, üçüncü, dördüncü kurşunu, beynine doğru sıkarken, patlama aralarında)* Anamın, bacımın çarşafını korumak... Bize... Her Müslüman'a düşer yaaa!

II. ERMENİ (Mesrop): *(Kurşunları yedikçe debelenir, hırlar, kasılır, gerilir, hareketsiz kalır)*

ÇOCUK: *(Korkuyla ayağa kalkıp, geri geri çekilir)*

SÜTÇÜ İMAM: Bre şeytanın uşaklarını! Bre soysuz, namussuz, şerefsizler! Bre namertler!.. Ermenistan hayali haaa! Bu mübarek topraklarda yatan, Allah, din, vatan, bayrak ve namus uğruna can verenlerin kemiklerini sızlatacağımızı mı sandınız, bre Ermeni köpekleriii!?!?

(I. ve III. ermeni, korkuyla sahnenin sağ tarafından kaçıp gözden kaybolurlar.)

ÖKKEŞ AĞA: Allah-u Ekber!

VEZİR EFENDİ: Hay Sütçü İmam! Ellerine sağlık bre! Bre Hacı İmam! Babana rahmet olsun! Bre yiğidim, anan gerçekten seni yiğit doğurmuş! Hay varolasın kardaş sen!

ÖKKEŞ AĞA: Ölümüne susamış köpekler geldiler ve belalarını buldular. O iki iti de kaçırmayın gençler! Yakalayıp leşlerini toprağa serin! Haydi yallah!...

SÜTÇÜ İMAM: (Elindeki silahını beline sokarken, biraz önceki heybetine tam zıt bir sükunetle ve edeple kadınlara yaklaşır. Eliyle yolu göstererek) Haydi anam...

Haydi bacım, şuradan rahatça geçip evlerinize gidin. Hiç korkmayın gayrı... Maraş sokaklarının her köşesinde sizi böylesine koruyacak binlerce Sütçü İmam kardaşınız vardır bilesiniz. *(Çocuğun başını okşayarak)* Helal süt emmişsin evlat... Bugün güzüme girdin gayrı. Allah anana babana bağışlasın seni. Silah atacak yaşa gelince, evden kopup bana geleceksin. *(Dükkânını gösterir.)* Nah şurası benim sütçü dükkânı bilesin. *(Belindeki silahına dıştan vurarak)* Bu tabancayı sana vereceğim koç'um e mi?

ÖKKEŞ AĞA: *(Alaycı)* Eee! Sütçü İmam kardaşım! Hâlâ burada süt satacağına kail misin?

SÜTÇÜ İMAM: Gün doğmadan neler doğar bilinmez ki edem! Gene de demiş olalım oğul *(çocuğa döner.)* Beni bu dükkânda bulamazsan tabanca *(kahveciyi gösterir)* şu kahveci emmindedir bilesin. *(Ökkeş Ağa'ya döner.)* Bize gelince emmoğlu, gayrı dağa çıkmanın zamanı gelmiş derim. Artık meskenimiz Ahır dağıdır. Bize katılacak yiğitler, mağaralarda beni bulur. Zilletle yaşamaktansa, şerefle Allah'a kavuşmak dileriz. Haydi Allah'a emanet olunuz...

EK-2

ŞEVKET BULUT

DİN BAHSİ*

Tarih: 28 Ekim 1919

Maraşlı Ermeniler, bir gün sonra Maraş'a gelecek olan Fransız askerlerini karşılama hazırlığı içindeler... Kadınlar-kızlar renk renk giyinmiş... Şehirde gözle görülür bir telaş... Duvarlardan yollara sarkan Fransız ve Ermeni bayrakları... Ocaklar yakılıp yemekler hazırlanıyor... Ermeni konakları yıkanıp donatılıyor...

Ermenilerin ileri gelenlerinden Sotirek, davulcuların başçılı Abdal Halil'i bulduruyor... Durumu kısaca özetledikten sonra:

— Yarın diyor hep birlikte Fransızları karşılamaya gideceğiz... Karşılamanın kusursuz olmasını arzuluyoruz... Böyle bir günde, davulsuz-zurnasız karşılama töreni olmaz! Al sana on madeni lire... Yanına birkaç kivre daha al... Bizim işaretimizi bekle! Davulcu Halil, kendisine uzatılan parayı elinin tersiyle geri itiyor. Gururla:

— Bu, din bahsidir ağa... İnce bir bahistir... Değil on madeni lira, on bin madeni lira teklif etsen; gidip de Fransız askerine davul-zurna çalmam!

Ermeni Sotirek, Davulcu Halil'i tehdit ediyor, bağırıp çağırıyor... Tokatlıyor... Fakat Davulcu kesin kararlıdır:

— Beni parça parça etsen, gene de çomağımı din kardaşlarımın bağrına bağrına vurmam, diye haykırıyor...

* Madalyalı Tek Şehir Kahramanmaraş, Sayı:64.

EK-3

TARİH YAPAN YEREL KAHRAMANLAR

1. ABDAL HALİL AĞA :

Alparslan'ın 1071 Malazgirt'te giydiği beyaz kefeni gibiydi, Abdal Halil Ağa'nın giydiği beyaz kıyafetler. Anadolu Türk-İslam sentezinin en canlı örneğiydi... Fransız işgalinden bir gün önce Abdal Halil Ağa, evinin bahçesinde oturmaktadır. İçlerinden biri Osmanlı Dönemi'nde milletvekilliği de yapmış Ermeni Agop Hırlakyan olan üç atlı bahçeye girer. Apansız gelen bu kişilerin bakışları meydan okurcasınadır. Hırlakyan: "Yarın İtürümezin dağından Fransız ordusu geliyor. Yanına iki adamını alıp orduyu davul ve zurnayla karşılayacaksın." Hırlakyan, bu konuda problem çıkmaması için çok tesirli olacağına inandığı bir yola başvurur ve altın kesesini göstererek: " Bu keseyi sana vereceğim. Eğer bu da yetmez dersen fazla da veririm." der. Davulcu Halil, zaten kabul etmeyeceği bu işin üstüne yapılan bu teklife de daha çok içerler; "Altınlar senin olsun. Bir kese altın değil, davulumun kasnağını altınla doldursan bile ben din kardaşlarımın bağına çomağı vurmam. Müslüman kardaşlarımın soğanının kabuğuna muhtacım. Senin altınlarına değil!" diyerek teklifi kesin bir dille reddeder.

2. KURTULUŞ SİZSİNİZ ALİ SEZAI EFENDİ :

Dimağlar durgundu, devalar çaresiz... Halka tek tek anlattı "Kurtuluş sizsiniz!" Engel olmaya çalışsa da Fransız, Şecaat ve cesaret yekpâre biziz. Maraş'ta başlayan Millî Mücadele'nin manevi komutanı Ali Sezai Efendi, Maraş şehrinin bilgesi ve maneviyat öncüsü olarak halkın sesi olmuştur. Anadolu fetihlerinin yüreklerindeki iman gücünün zırhına bürünerek, başı koltuğunun altında üç gün savaşan orduları, Sarı Saltuk, Balaban Baba, Kurt Baba gibi erenler; Akşemsettin gibi alimler öncülüğünde yürümüşlerdir. Ali Sezai Efendi de Maraş kurtuluşunda Akşemsettin misâli secdeden kan ter içinde kalkıp istiklalin müjdesini veren âlim bir kahramandır.

3. BİR YİĞİT ARSLAN TOĞUZ ATA:

Trablusşam'da henüz başkomiser iken Düşer bağına vatanında yanan kor, Atlar atına, biricik karısı ile düşer yola. Der Maraşlıya "Düşmanı yurttan kov!" Siper olur Ermeni'ye Fransız'a karşı. Yakar kurtuluş meş'alesini, Etmez toprağı düşmana yâr...

Gökler çıkabildin, uçabildinse derindir, Târihini kendin yazıyorsan eserindir. (Mithat Cemal Kuntay)

4. KUVÂ-Yİ MİLLÎYE SUBAYI KILIÇ ALİ:

Atatürk'ün: “Artık Asaf Tevfik yok... Sadece Kılıç Ali var. Ne güzel isim... Malumundur ki, Hazret-i Ali'nin diğer adı da Kılıç'tır. Hem de Allah'ın keskin kılıcı...” emirleri ile Ayıntap'tan Maraş'a gelip, edeler ile bir olarak, 22 gün süren direnişin ardından düşmanı kılıç gibi kesip atan Asaf Tevfik: “Topumuz yoktu. Tüfeğimiz azdı. Düzenli ordumuz yoktu. Cephanemiz kıttı. Maraş Türkleri bu harikaları, soylu kanındaki cevherle yaptı.” diye anmıştır, bu başarıyı.

10

5. BIÇKIN KAHRAMAN MİLLİŞ NURİ:

Milliş Nuri, gece bir düş görür. Gördüğü düşü anlatır arkadaşlarına. Onun düşünüyü dinleyenler en önde düşmana siper olan Nuri'ye, geride durmasını söylerler. Nuri; Düşmana sıkalım diye tüfeğimiz, vatan uğrunda ölelim diye canımız var, der. Hırlak Avadis'ten gelen tehdit mektubu üzerine Avadis'in konağını ateşe veren, yüz Ermeni'ye tek başına kurşun yağdıran gözü pek yiğit, o sırada yaralanmıştır. Karnından yediği kurşunla birlikte bağırsakları dağılsa da, son nefesine kadar mücadelesine devam etmiştir.

6. BİR NESLİN FELÂHI MUALLİM HAYRULLAH:

Çatışma sürüyordu. Makineli tüfek atışları ile zora düşen, müfrezenin maneviyatını düzeltmek için yüksek bir kaya üzerine çıkan Muallim Hayrullah, sağ kasığından yaralanmıştı. Hastaneye yetiştirildi. Çok kan kaybetmişti. Ama her şeye rağmen etrafındakilere metanet ve cesaret veriyordu. Eşi Ayşe Hanım'a da; “Benim ölümüm sizi şerefle yaşatır.” diyerek teselli verdi. Son anlarında annesi ile yalnız kalan Hayrullah Efendi kısık bir sesle annesine; “Ölümün mukaddes olduğunu biliyordum, Ama azabının bu kadar zor ve çetin olduğunu bilmiyordum anne.” dedi. Son sözleri ise Maraş halkını yüreğinden yaraladı; “Beni bu Ermeni doktorlar zehirledi, beni zehirlediler anne.” oldu. Savaşın çetin meydanlarında yenilmeyen bir yiğidin dudaklarından dökülen son sözleri idi bunlar. Muallim Hayrullah Efendi'nin Ermeni Doktor Artin tarafından zehirlenip öldürüldüğünün anlaşılması üzerine halk hastaneyi ateşe verdi. Fakat Doktor Artin hastaneden çoktan kaçmıştı... Öğretmen olan Hayrullah yalnızca kalemiyle ilim neferlerine talim ettirmekle kalmamış; tüfeğiyle, süngüsüyle de bir nesil kurtarmıştır.

7. KALENİN BURCUNDAKİ SANCAK RIDVAN HOCA:

Hürriyet imanla bir olur ancak, Kalenin burcunda durmalı sancak, Kiminde mavuzer, kiminde bıçak. Bayrağa madalya taktı Maraşlı. (DOSTOZAN) Maraş işgal altında, halk perişan... Fransız komutan Andre, “Kaledeki o bez parçasını indirin!” diye alçakça bir emir verir. Ertesi gün, Maraşlının kalesinde dalgalanan ay yıldızlı bayrağını göremediği Cuma'nın hutbesini Rıdvan Hoca minberden: “Ey cemaat! Bilesiniz, Cuma hutbesi için çıkmadım minbere. Cuma namazı hür insanlara farzdır ancak. Kalesinde kendi bayrağı dalgalanmayan bir memlekette Cuma namazı kılınmaz! Önce bayrağımızı yeniden dalgalandıralım. Sonra namazımızı kılalım.” şeklinde okur. Yükselir camide Tekbir sesleri... Halk bu duygu ve cesaretle hücum eder kaleye. Yeniden çekilir bayrak göklere, dalgalanır Maraş'ın dillere destan rüzgârında.

8. SAVAŞAN GELİN SENEM AYŞE:

Tarihimiz, Türk kadınının cephelerdeki başarıları ve düşmana karşı cansiperane mücadelelerinin örnekleri ile doludur. Senem Ayşe de onlar gibi bu kutlu mücadelede Türk analarının zor şartlarda neler yapabileceklerini tüm dünyaya göstermiştir. Fransızlar şehri işgal ettikten sonra, kendisine bağlı aşiret mensupları ile kurduğu çetenin başında idi Ramazan... Henüz beş gün geçmişti ki aradan, Senem Ayşe alır acı haberi kumandanından... Gözünden yaş silmeden daha, And içer kansızlarla savaşmaya. Komşu evden açılan ateşle birçok şehit verildiğini gören yiğit kadın çıkar sahneye... Bakar çare yok, verir ateşi kendi evine. Yakar kendi eviyle birlikte birçok yiğidin şehit olmasına sebep olan evi.

9. DÜŞMAN BAĞRINA İLK KURŞUN SÜTÇÜ İMAM

Fransız ordusuna mensup bir Ermeni askerinin,

“Burası artık Türk memleketi değildir. Fransız müstemlekesinde peçe ile gezilmez!” diyerek Müslüman kadınlara sataşması, olayı görenler tarafından tepkiyle karşılanır. Bu tahakküme engel olmaya çalışan Çakmakçı Sait ve Kabuloğlu Osman olay yerinde şehit olur. Mahalle esnafından sabrının son demlerine gelen Sütçü İmam, artık bu olaya sessiz kalmaz. Babadan kalma sedef kakmalı Karadağ tabancasıyla Ermeni askerlerinin hakkından gelmesini bilmiştir. Milli Mücadele'de harlanan yangının ilk kıvılcımı Sütçü İmam'ın namlusundan çıkmıştır.

10. ŞEHİDİN DUASI ŞEHİT EVLİYA:

Maraş harbinin her safhasında bizzat savaştı. Düşmana siper olmada bir an geri durmadı. Uğruna canını verdiği vatanının kurtuluşunu göremeden, bir namerdin kurşunuyla şehadet şerbetini içti. Evliya Efendi şehit düşerken son sözleri şunlar

oldu: “Yâ Rabbi! Bu memleketi kâfir zulmü altında bırakma!..” O göremedi
amma, bir hafta sonra, Hürriyet geldi vatana.

11. DÜŞMANA GEÇİT YOK YÖRÜK SELİM:

Birinci Dünya Savaşı’nda birçok cephede savaştıktan sonra Gazi Mustafa Kemal Paşa’nın emriyle Maraş’ın yardımına koştu ve burada bütün varını düşmana karşı siper edip sonuna kadar düşmanla çarpışarak kurtuluşumuzun unutulmayan kahramanlarından olmuştur. Maraş Mücadelesi’nden sonra Antep’in de yardımına koşmuştur; ancak düşmanla çarpışırken yaralanan Yüzbaşı Selim bir süre sonra şehit düşmüştür. Yüzbaşı Selim’in kabri Kahramanmaraş Şeyh Adil Şehitliğinde bulunmaktadır. Maraşlı, bu yiğit kahramanı unutmamış bir mahallesine de onun adını vermiştir

12. MEMLEKET SEVDALISI ZÜLKADİRZÂDE SÜLEYMAN BEY:

Şehrin düşman işgaline uğraması üzerine doğu köylerini organize etti. Kuvayı Millîye’nin kurulması için öncülük yaptı. Uncu Halil Ağa’nın, Süleyman Bey’i ziyaret ederek; -Bey, sen memleketi seven bir zâtsın. Arslan Bey adında cesur bir vatansever Maraş’a geldi. Onunla bir görüşsen iyi edersin, sözleri üzerine Süleyman Bey, Serkomiser Arslan Bey ile görüştüktan sonra birlikte çalışmaya başladı. Memleketinden düşmanın ayak izlerini silmek uğruna, canı pahasına savaşmayı kendine görev bilmişti. Tüm ihtiyacını kendisinin karşıladığı 75 kişilik bir çete teşkilatı kurdu. Kendi arazilerinin de bulunduğu Bulanık Köyü’nü karargâh yaptı. Malatya birlikleri ile işbirliği yaparak çetelere cephane temininde bulundu. Acemli Mahallesi heyetinin idare reisliği görevini üstlendi. Kuyucak, Acemli, Sarayaltı ve Duraklı mahallelerinde faaliyet gösterdi. Şehit düşen silah arkadaşlarının defnetme işini de yürütüp, himayesinde bulunan çeteleri son nefesine kadar yalnız bırakmamıştı. Maraş’ın düşman işgalinden kurtuluşunun ardından Antep ve Islahiye cephelerinde de görev yaptı. Kurtuluştan sonra Meclis-i İdare Başkatipliği görevinde bulundu.

EK-4

KAHRAMANMARAŞLI ÖRNEK YAZAR VE ŞAİRLER

1. AŞKIN, İSYANIN VE ARAYIŞIN ŞAİRİ: **ADİL ERDEM BAYAZIT**

“Önünü alamıyorum bu kör gidişlerin yollarda
Herkes bir yere gidiyor önünü alamıyorum
Çaresiz direniyorum bu dönüm noktalarında kimse elini uzatmıyor
Bir gürültülü yaşamağa gidiyor dünya boşalan bir deniz gibi
Bu sesler ormanında kaybolan bir çağ bu”

2. GÜZEL ADAM **CAHİT ZARİFOĞLU**

“Seçkin bir kimse değilim
İsmimin baş harfleri acz tutuyor
Bağışlamamı dilerim”

3. **NECİP FAZIL KISAKÜREK**

4. **ALÂEDDİN ÖZDENÖREN**

Çünkü yalnızlığım taş çıkartır başka yalnızlıklara...

5. MESCİD-İ AKSA ŞAİRİ **MEHMET AKİF İNAN**

“Mescid-i Aksa’yı gördüm düşümde
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu
Götür Müslüman’a selam diyordu.
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslam diyordu.”

6. **NURİ PAKDİL**

”Yüreğimin yarısı Mekke’dir, geri kalanı da Medine’dir. Üstünde bir tül gibi Kudüs vardır.”

7. **RASİM ÖZDENÖREN**

“İçinizdeki İslam’ı gösterin. Çünkü İslâm, sizin üzerinizde görünmek ister. İman gizlidir, İslâm açık. İman kalbedir, İslâm zahirde.”

8. YEDİNCİ GÜZEL ADAM; **ALİ KUTLAY**

9. ŞİİR İÇİN ŞİİR GİBİ YAŞAYAN ADAM: **ŞEREF TURHAN**

10. BİR KÜSKÜN SANATÇI: **KADİR TANIR**

11. ZARİF BİR ADAM; **BABA SAİT**

12. MÜTEVAZİLİĞİN ABİDESİ MUSTAFA SİDDİK USLU

13. ABDURRAHİM KARAKOÇ

14. BEYAZ KARTAL BAHAETTİN KARAKOÇ

15. **KARACAOĞLAN**

16. **AŞIK MAHSUNİ ŞERİF**

TARİH YAPAN ULUSAL KAHRAMANLAR

1. Anadolu'nun Ozanı **Karacaoğlan**
2. Astronominin Yıldızı **Biruni**
3. Asya'ya Diz Çöktüren Türk **Bilge Kaan**
4. Avrupa'nın İlk Fatih **Attila Han**
5. Bestekârların Bestekârı **Dede Efendi**
6. Bilge Seyyah **Evliya Çelebi**
7. Bilime Adanmış Bir Ömür **Katip Çelebi**
8. Bozkırın Tezenesi **Neşet Ertaş**
9. Cihan Pehlivanı **Koca Yusuf**
10. Cumhuriyetin İlk Uçak Tasarımcısı **Vecihi Hürkuş**
11. Anadolu'nun Manevi Mimarı **Ahmet Yesevi**
12. Ulu Hakan **Abdulhamid Han**
13. Çağ Açan Hükümdar **Fatih Sultan Mehmet Han**
14. Muhteşem **Kanuni Sultan Süleyman**
15. Çanakkale Abidesi **Seyit Onbaşı**
16. Çekirdekten Çınara **Osman Gazi**
17. Denizlerin Hakimi **Piri Reis**
18. Dermatolojinin Babası **Hulusi Behçet**
19. Destansı Bilge **Dede Korkut**
20. Direnişin Sembolü **Nene Hatun**
21. Doğruluk Dost Kapısıdır **Hacı Bektâşi Veli**
22. Dönülmez akşamın ufkundayız- **Yahya Kemal Beyath**
23. Dünyanın İlk Kadın Hükümdarı **Tomris Hatun**
24. Dünyaya Yakılan Işık **Ahi Evran**
25. Saatleri Ayarlayan Adam **Ahmet Hamdi Tanpınar**
26. Felsefenin Kutbu **Farabi**
27. **Mevlana Celalettin Rumi**
28. Gazne'nin Temel Taşı **Alp Teğın**
29. Göktürk'ün Kurucusu **Bumin Kaan**
30. Görmeden Gören Hafız **Kani Karaca**
31. Hekimlerin Hekimi **İbn-i Sina**
32. İstiklal Şairi **Mehmet Akif Ersoy**

33. Kaptanı Derya **Barbaros Hayrettin**
34. Kendini Bilmektir- **Yunus Emre**
35. İlk Müslüman Türk Hükümdar **Saltuk Buğra Han**
36. Nobel Ödüllü Gururumuz **Aziz Sançar**
37. Anadolu'nun Fatih **Alpaslan Sultan Alparslan**
38. Yıldızların En Yakın Dostu **Ali Kuşçu**
39. Matematiği Sevdiren Bilge **Cahit Arf**
40. Robotun Mucidi **El Cezeri**
41. İslam ile Bilimi Buluşturan Adam **Fuat Sezgin**
42. Matematik Dehası **Uluğ Bey**

EK-6

TARİH YAZAN ÇOCUKLAR PROJESİ FAALİYET UYGULAMA YÖNERGESİ									
FAALİYET NO	FAALİYET ADI	FAALİYET AÇIKLAMASI	FAALİYET TARİHİ						
1	TARİH YAZAN ÇOCUKLAR SINIF OKUMALARI	Öncelikle Kahramanmaraş kurtuluş kahramanları ile ilgili yazılmış, Türkçe öğretmenleri zümresi tarafından belirlenen kitapların bütün sınıf seviyesi öğrenciler tarafından okunması sağlanacaktır.	EKİM 2025						
			KASIM 2024						
			ARALIK 2024						
			OCAK 2025						
			ŞUBAT 2025						
			MART 2025						
			NİSAN 2025						
2	SINIF ORTAMINDA ÖĞRENCİLERE TARİHİ ŞAHSİYETLERİN FİLMLERİNİN İZLETTİRİLMESİ	Öncelikle Kahramanmaraş kurtuluş kahramanlarıyla ilgili çekilmiş filmlerin belirlenerek sınıf seviyesinde bütün öğrencilere izlettirilmesi gerekmektedir.	EKİM 2025						
			KASIM 2024						
			ARALIK 2024						
			OCAK 2025						
			ŞUBAT 2025						
			MART 2025						
			NİSAN 2025						
3	KAHRAMANLARA MEKTUP YAZILMASI VE “MÜMTAZ ŞAHSİYETLER” TEMALI KAHRAMANLARIN RESİM / FOTOGRAF SERGİSİNİN DÜZENLENMESİ / RESİM ÇİZME YARIŞMASI DÜZENLENMESİ	Kahramanmaraş Kurtuluş kahramanlarıyla ilgili Türkçe zümre öğretmenleri tarafından belirlenen kitapların okutulmasından sonra Kahramanmaraş Kurtuluş kahramanlarına yönelik “ Tarih Yazan Çocuklardan Tarih Yapan Kahramanlara ” mektup yazma yarışması düzenlenecek ve okul resim öğretmenleri tarafından “ Kahramanmaraş’ın Kurtuluşu ve Kurtuluş Kahramanlarımız ” temalı ödüllü resim yapma yarışması düzenlenecek ve “ Mümtaz Şahsiyetler ” temalı okulda sergi düzenlenecektir.	NİSAN – MAYIS 2025						
			4	ÇAT KAPI SINIF DRAMASI	Okul Türkçe zümre öğretmenleri tarafından belirlenecek / yazılacak Kahramanmaraş Kurtuluş kahramanları ile ilgili oynatılmaya uygun kısa tiyatro metinleri sınıflardaki öğrencilerden habersiz belirlenen öğrenciler tarafından oynayacak öğrencilere karakterlerin kostümleri de giydirilerek sınıf ortamında canlandırılacaktır.	ŞUBAT 2025			
						MART 2025			
						NİSAN 2025			
						MAYIS 2025			
						5	KAPI GIYDIRMELERİ YAPILMASI VE KORİDORLARIN ve SINIF PANOLARININ TARİHİ ŞAHSİYETLERİN AFİŞLERİYLE SÜSLENMESİ	Okul idareleri tarafından Kurtuluş kahramanları ile bilgilendirme metinleri ve kahramanın fotoğraf / resimlerinin de bulunduğu kapı giydirmeleri ve koridorlara öğrenciler	EKİM 2024- HAZİRAN 2025

		tarafından okunabilecek şekilde çerçevesi afişler asılacaktır. Ayrıca sınıf rehber / ders öğretmenleri tarafından sınıf kurtuluş haftasında (12 Şubat haftası)panoları süslenecektir.	
6	ÖĞRENCİ ve VELİLER İÇİN TARİHİ KAHRAMANLAR, YAZAR VE ŞAİRLERLE İLGİLİ KONFERANS, PANEL vb. DÜZENLENMESİ	Okul idareleri tarafından okul konferans salonlarında öğrenci , öğretmen ve velilere yönelik ayrı ayrı Kurtuluş kahramanları ile ilgili “ Değerlerimiz ” konulu konferanslar düzenlenecektir.	EKİM 2025 KASIM 2024 ARALIK 2024 OCAK 2025 ŞUBAT 2025 MART 2025 NİSAN 2025 MAYIS 2025
7	TARİH YAZAN ÇOCUKLAR SAHNEDE	Kahramanmaraş’ın tarihinde önemli yer edinmiş şahsiyetlerin anlatıldığı bir tiyatro metninin okullarda ilgili zümre öğretmenleri tarafından öğrencilere çalıştırılarak okul içinde sahnelenmesi gerekmektedir.	NİSAN- MAYIS 2025
8	ŞİİR DİNLETİSİ /ŞÖLENİ DÜZENLENMESİ	Kahramanmaraşlı şairlerin şiirlerinin okunduğu şiir dinletisi düzenlenecektir.	ARALIK- 2024 MAYIS 2025

EK-7

TARİH YAZAN ÇOCUKLAR PROJESİ OKUL DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ				
1	Tarih yazan çocuklar sınıf okumaları	Okuldaki toplam öğrenci sayısı		
		Okuldaki toplam öğretmen sayısı		
		Okuldaki toplam şube sayısı		
		Proje kapsamında sınıf kitaplıklarına kazandırılan toplam kitap sayısı		
		Proje kapsamında sınıf okumalarına katılan öğrenci sayısı		
		Proje kapsamında toplam okunan kitap sayısı		
2	Sınıf ortamında öğrencilere tarihi şahsiyetlerin filmlerinin izlettirilmesi	Proje kapsamında izlettirilen film /belgesel sayısı		
		Proje kapsamında film / belgesel izleyen öğrenci sayısı		
3	Kahramanlara mektup yazılması ve “mümtaz şahsiyetler” temalı kahramanların resim / fotoğraf sergisinin düzenlenmesi / resim çizme yarışması düzenlenmesi	Proje kapsamında düzenlenen mektup yazma yarışmasına katılan öğrenci sayısı		
		Proje kapsamında düzenlenen resim çizme yarışmasına katılan öğrenci sayısı		
4	Çat Kapı Sınıf Dramasının	Proje kapsamında tarihi kahraman kostümüyle canlandırma yapılan sınıf sayısı		
5	Kapı giydirmeleri ve koridorların ve sınıf panolarının tarihi şahsiyetlerin afişleriyle süslenmesi	Proje kapsamında giydirme yapılan sınıf / derslik kapısı sayısı		
		Proje kapsamında koridor duvarlarına asılan afiş sayısı		
6	Öğrenci ve veliler için tarihi kahramanlar, yazar ve şairlerle ilgili konferans, panel vb. Düzenlenmesi	Proje kapsamında öğrenciye yönelik düzenlenen konferans / panel vb. Sayısı		
		Proje kapsamında velilere yönelik düzenlenen konferans / panel vb. Sayısı		
		Proje kapsamında öğretmenlere yönelik düzenlenen konferans / panel vb. Sayısı		
7	Tarih Yazan Çocuklar Sahnede	Proje kapsamında okulumuzda tiyatro ekibi kuruldu.	Evet	Hayır
		Proje kapsamında okulumuzda tiyatro sahnelendi .	Evet	Hayır
8	Şiir Dinletisi / Şöleni Düzenlenmesi	Proje kapsamında okulumuzda şiir dinletisi düzenledi.	Evet	Hayır

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-35776031-604.01-117097196

16.10.2024

Konu : Tarih Yazan Çocuklar Projesi

VALİLİK MAKAMINA

İlimizde bulunan temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilere yönelik yaşadığı bölgede toplum tarafından kabul görmüş ve değerler eğitimi açısından öğrencilere rol model olacak mümtaz şahsiyetleri tanıtmak; tarihimizi, tarihi kahramanlarımızın yazar ve şairlerimizin hayat hikayelerini okuyarak, yazarak, izleyerek, canlandırarak öğrenip kendi hayatlarında gerçek kahramanları rol model almalarını sağlamak amacıyla "Tarih Yazan Çocuklar" projesinin uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmemektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Akif BULUT
İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
İbrahim ŞENKON
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: Tarih Yazan Çocuklar Projesi Kılavuzu (28 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 4818E06E-066B-4016-B02D-447829A6F2F8

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Fatih Mah. Osman Bey Cd. No 13/02 46050 Onikişubat/Kahramanmaraş

Tel : 0344 2164600e-posta : kmarasmem@meh.gov.tr <https://kmaras.meh.gov.tr>

Keş Adresi: meh@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ayşegül İSBİR

Memur

